

UNIJNÍ PROGRAM LIFE

FINANČNÍ NÁSTROJ EU PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A KLIMA

10. 5. 2023 - LIFE INFO DAY

Oddělení mezinárodních programů a projektů
Odbor finančních a dobrovolných nástrojů
Ministerstvo životního prostředí, Praha

CO JE PROGRAM LIFE?

- Nástroj pro financování životního prostředí a klimatu v EU
- Komplementární nástroj k ostatním dotačním nástrojům EU na poli ochrany životního prostředí
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 2021/783 pro program LIFE 2021 – 2027
- Víceletý pracovní program 2021 – 2024
- **CINEA = Evropská výkonná agentura pro klima, infrastrukturu a životní prostředí** – pověřená agentura, od 1. 4. 2021 provádí části některých programů EU včetně programu LIFE

The future is green. The future is *LIFE*
Discover the EU's LIFE Programme for the environment and climate action

5 600+
LIFE projects
since 1992

1 100
projects
in action

€5.4
billion
in funding for
2021 - 2027

€611
million
in funding for
2023

JAKÝ JE CÍL PROGRAMU LIFE?

Obecným cílem programu LIFE je **přispět k přechodu na udržitelné, oběhové, energeticky účinné hospodářství založené na energii z obnovitelných zdrojů**, které je neutrální z hlediska změny klimatu a odolné vůči změně klimatu, k **ochraně, obnově** a zlepšování kvality **životního prostředí**, včetně ovzduší, vody a půdy, a k **zastavení a zvrácení úbytku biologické rozmanitosti** a k řešení degradace ekosystémů, mimo jiné prostřednictvím podpory provádění a řízení sítě Natura 2000, a tím přispět k udržitelnému rozvoji. Program LIFE rovněž podporuje provádění obecných akčních programů přijatých v souladu s čl. 192 odst. 3 Smlouvy o fungování EU.

SPECIFICKÉ CÍLE PROGRAMU

- 1) **vyvíjet, předvádět a podporovat inovativní techniky a přístupy** za účelem dosažení cílů právních předpisů a politiky Unie v oblasti životního prostředí a klimatu, včetně **přechodu na čistou energii**, a přispět k uplatňování **osvědčených postupů** týkajících se ochrany **přírody a biologické rozmanitosti**;
- 2) podporovat vypracování, provádění, sledování a prosazování příslušných právních předpisů a politik Unie, mimo jiné **zlepšením správy prostřednictvím posílení kapacit veřejných a soukromých subjektů a zapojením občanské společnosti**;
- 3) podnítit rozsáhlé **zavádění úspěšných technických a koncepčních řešení** k provádění příslušných právních předpisů a politik Unie prostřednictvím reprodukce výsledků, začlenění souvisejících cílů do dalších politik a postupů veřejného a soukromého sektoru, mobilizace investic a zlepšení přístupu k financování.

TYPICKÝ PROJEKT LIFE

- Reaguje na potřeby a řeší nějaký **environmentální problém**.
- Přináší **inovativnost** a kreativitu - **testuje** neodzkoušené postupy, technologie a metody (pilotní) nebo tyto zavádí do praxe, pokud jsou v daném kontextu nové (**demonstrační**), popřípadě využívá osvědčené postupy.
- Způsobí **konkrétní změnu životního prostředí či klimatu** (ideálně odpovídající předem definovanému projektovému tématu/politické prioritě programu), která má přidanou hodnotu v kontextu EU – výsledky lze **využít dále, přenést a napodobit jinde**.
- Zahrnuje spolupráci se všemi **zainteresovanými stranami**, které na jeho výsledcích mají zájem (samospráva, místní podniky, univerzity).
- Neřeší základní výzkum, provoz běžných činností a opakovaných akcí, nepodporuje infrastrukturní projekty.

PRO KOHO JE PROGRAM LIFE URČENÝ?

- Právnické osoby se sídlem v EU, případně v zemích připojených k programu LIFE (např. Island):
 - **Veřejné subjekty** (typicky např. města: povodně a sucho, zelená a modrá infrastruktura, adaptační strategie, mobilita; ale též univerzity a VVI, národní parky, kraje atp.).
 - **Soukromé podnikatelské subjekty, svazy a VVI** (typicky např. technologické inovace, průmysl, zemědělství, odpady, energetická účinnost aj.).
 - **Soukromé nepodnikatelské organizace** (typicky např. NNO - ochrana zvláště chráněných druhů a stanovišť).
- Zkušení žadatelé s jasnou vizí měřitelné změny, která pomůže naplnit cíle programu a tudíž podpořit evropskou legislativu v oblasti ŽP a klimatu.

ROLE MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- **Národní kontaktní místo**
 - poskytování informací o programu, pořádání informačních seminářů pro žadatele/ příjemce;
 - ověření projektového záměru z hlediska vhodnosti pro spolufinancování z programu LIFE, komplementarity s jinými programy k financování, objasnění pravidel programu, zodpovídání dotazů ohledně přípravy projektové žádosti, hledání partnerů projektu nebo získání státní podpory na spolufinancování;
 - neposkytuje doporučení či hodnocení projektového záměru, nestanovuje podmínky výzvy programu.
- **Spolurealizátor** realizovaných projektů LIFE – zkušenosti s řízením projektů.
- **Poskytovatel národních příspěvků** pro žadatele do výzvy LIFE.

OBLASTI PODPORY

- **Standardní akční projekty (SAPs)** - dříve tzv. tradiční projekty
 - 3 – 6 let
 - 2 – 5 mil. Euro
 - Konsorcium více partnerů

4 PODPROGRAMY:

- **Příroda a biodiverzita** - [Call Document LIFE-2023-SAP-NAT](#)
- **Oběhové hospodářství a kvalita života** - [Call Document LIFE-2023-SAP-ENV](#)
- **Zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně** - [Call Document LIFE-2023-SAP-CLIMA](#)
- **Přechod na čistou energii** - [Call Document LIFE-2023-CET](#)
- Podporovaná témata – viz aktuální dokumenty k výzvě 2023 pro daný podprogram na:
https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life/life-calls-proposals_en

The LIFE Programme 2021-2027

To contribute to the shift to a circular, energy-efficient, renewable energy based- and climate resilient economy

To protect and improve the quality of the environment

To halt and reverse biodiversity loss

Nature and Biodiversity

Circular Economy and Quality of Life

Climate Change Mitigation and Adaptation

Clean Energy Transition

Projects

- Develop and demonstrate innovative techniques and approaches to solving environmental challenges
- Help to implement plans and strategies, required by EU legislation.
- Promote best practices and behavioral changes
- Catalyse the large-scale deployment of successful solutions

Impact

- Support the development, monitoring and implementation of EU environment & climate policy
- Provide models to copy and upscale

Project beneficiaries are:

- 1/3 private enterprises
- 1/3 NGOs and civil society organisations
- 1/3 public authorities

PODPROGRAM PŘÍRODA A BIODIVERZITA

Podpora právních předpisů EU, jejichž cílem je zadržet úbytek nebo zvrátit ztrátu vzácných stanovišť a druhů, a začleňování těchto předpisů do sektorových politik.

- **Příroda a biodiverzita** (ochranná opatření) - **145 000 000 eur**
(cca 30 projektů)
- **Příroda a správa** (legislativa, správní procesy apod.) - **3 400 000 eur**
(2 projekty)
- **Míra spolufinancování** maximálně **60 %** s výjimkou :
 - 67 % u projektů zaměřených na prioritní i neprioritní stanoviště a/nebo druhy
 - 75 % pro projekty zaměřené výhradně na prioritní stanoviště a/nebo druhy

PŘÍRODA A BIODIVERZITA

Projekt musí spadat do jedné z kategorií:

- a. **„Prostor pro přírodu“** – zlepšování podmínek pro druhy/stanoviště prostřednictvím zásahů prováděných na daných lokalitách (např. ochranná opatření, obnovní management, vytváření zelené infrastruktury, ekologických koridorů, obnova ekosystémů)
 - b. **„Chráníme druhy“** – ochrana konkrétních druhů/snižování negativního dopadu invazních druhů prostřednictvím opatření, která se neváží k zásahům na lokalitách (např. zvyšování povědomí, systémová opatření na úrovni správy nebo legislativy apod.)
- **Žadatelé musí definovat, odhadnout, vysvětlit a dosáhnout očekávaných výsledků.**

Sub-programme Nature and Biodiversity

Nature and
Biodiversity

Contribution to:

- Halting and reversing biodiversity loss.
- Supporting Natura 2000 network and Prioritised Action Frameworks.
- Mainstreaming nature and biodiversity objectives into other policies and financing programmes.

Typical actions

Projects supporting nature conservation and restoration in the Natura 2000 network.

Species protection.

Invasive Alien Species

Ecosystem restoration and much more ...

Integrated implementation of PAF or other plans under the Biodiversity Strategy; mainstreaming biodiversity

Financing of small-scale grants, particularly in Overseas Countries and Territories and Outermost Regions

PŘÍRODA A BIODIVERZITA

Přednost mají projekty naplňující cíle:

- **Směrnice EU o ptácích a stanovištích** (prioritní druhy/ stanoviště, jejichž stav je hodnocen jako nepříznivý U2, zlepšení podmínek pro druhy/stanoviště na území soustavy Natura 2000)
 - <https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/>
 - https://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/birdsdirective/index_en.htm
 - <http://natura2000.eea.europa.eu/>
- **Červený seznam ohrožených druhů** (druhy, jejichž stav je hodnocen jako ohrožený nebo horší)
 - <http://datazone.birdlife.org/info/euroredlist2021>
- **Nařízení o invazivních nepůvodních druzích** (druhy unijního významu dle čl. 4(1), druhy národního nebo regionálního významu dle čl. 12 a 11; invazní druhy ohrožující prioritní druhy/ stanoviště)

PŘÍRODA A BIODIVERZITA

- **Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030**
 - Vytváření koherentní soustavy chráněných území, zejména rozšiřování soustavy Natura 2000
 - Zvrácení úbytku opylovačů
 - Obnova poškozených ekosystémů a ekosystémů bohatých na uhlík; předcházení přírodním katastrofám
 - Navrácení zdraví lesů a zvýšení jejich odolnosti
 - Ozeleňování městského a příměstského prostředí
 - Oceňování hodnoty přírody

Podrobnosti k prioritním tématům viz [Call Document LIFE-2023-SAP-NAT](#), str. 9 - 14

PODPROGRAM OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ A KVALITA ŽIVOTA

Příspěvní k transformaci na udržitelné, oběhové, energeticky účinné hospodářství odolné vůči změně klimatu, netoxické prostředí a k ochraně, obnově a zlepšování kvality životního prostředí

- **Oběhové hospodářství a kvalita života - 74 000 000 eur**
(cca 31 projektů)
- **Správa a informace v oblasti životního prostředí - 7 000 000 eur**
(cca 7 projektů)
- **Míra spolufinancování maximálně 60 %**

Sub-programme Circular Economy and Quality of life

Circular Economy
and Quality of Life

Contribution in the areas of:

- circular economy, noise, air, chemicals, green and circular economy, industrial accidents, marine and coastal management, noise, soil, waste, water, and the urban environment.

Typical actions

Support to public authorities and other stakeholders to implement EU environment legislation.

Support to technologies and solutions that are ready to be implemented in close-to-market conditions, at industrial or commercial scale, during the project duration.

Integrated projects beyond air, water, waste to other areas such as circular economy.

Promote upscale and access to finance.

PODPROGRAM OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ A KVALITA ŽIVOTA

- **Oběhové hospodářství a odpady** - rozvoj oběhových systémů, snižování produkce odpadu, využití odpadu, nakládání s nebezpečným odpadem
- **Ovzduší** - zlepšení kvality ovzduší prostřednictvím prevence a/nebo omezení látek znečišťujících ovzduší
- **Voda** - ochrana a zlepšení kvality podzemních a povrchových vod a prevence a odstraňování látek znečišťujících vodu
- **Půda** - obnova, sanace, ochrana a zlepšení zdraví půdy
- **Hluk** - snižování hladiny hluku v hustě obydlených oblastech
- **Chemické látky** - udržitelnější používání chemických látek a směsí, samotných nebo obsažených v předmětech a konečných výrobcích

Podrobnosti k prioritním tématům viz [Call Document LIFE-2023-SAP-ENV](#), str. 11 - 28

PODPROGRAM KLIMA

Příspěvní k transformaci Unie ve společnost, která bude neutrální z hlediska změny klimatu a odolná vůči změně klimatu

- **Zmírňování změny klimatu - 30 000 000 eur**
(cca 14 projektů)
- **Přizpůsobování se změně klimatu - 30 000 000 eur**
(cca 14 projektů)
- **Správa a informace v oblasti klimatu – 6 350 000 eur**
(cca 5 projektů)
- **Míra spolufinancování maximálně 60 %**

Sub-programme Climate Mitigation and Adaptation

Climate Change Mitigation and Adaptation

Contribution to:

- The transformation of the European Union into a climate-neutral and -resilient society, especially through:
- Climate Change Mitigation
- Climate Change Adaptation & Related Governance

On **climate mitigation**, projects that contribute significantly to the implementation of:

- the 2030 energy and climate policy
- the EU Member States' National Energy and Climate Plans
- European Union's mid-century and long-term climate and energy strategy

On **climate adaptation**:

- projects that support the implementation of the new EU adaptation strategy and related national implementation

PODPROGRAM KLIMA

Možné oblasti podpory:

- Snižování emisí skleníkových plynů
- Zlepšení fungování systému obchodování s emisemi
- Rozvoj a podpora řešení k pohlcování/sekvestraci CO₂ z atmosféry
- Přístupy a řešení pro přizpůsobení měst a regionů změně klimatu
- Přístupy a řešení k zajištění stabilní a bezpečné dodávky vysoce kvalitní pitné vody, prevence sucha
- Příprava na mimořádné povětrnostní podmínky
- Podpora finančních nástrojů a inovativní řešení zaměřené na rizika vyvolaná změnou klimatu
- Příprava a uplatňování strategií a plánů adaptace na změnu klimatu

Podrobnosti k tématům viz [Call Document LIFE-2023-SAP-CLIMA](#), str. 9 - 33

PODPROGRAM PŘECHOD NA ČISTOU ENERGII - 95 % KOFINANCOVÁNÍ EU (2022)

Příspěví k provádění akcí souvisejících s energií v rámci Zelené dohody

18 předdefinovaných témat

Oblasti podpory:

- Vytvoření vnitrostátního, regionálního a místního politického rámce na podporu přechodu na čistou energii
- Urychlení zavádění technologie, digitalizace, nových služeb a obchodních modelů a posílení souvisejících odborných schopností na trhu za účelem přechodu na čistou energii
- Přilákání soukromých financí pro udržitelnou energii
- Podpora rozvoje místních a regionálních investičních projektů
- Zapojení a posílení postavení občanů v rámci přechodu na čistou energii

Podrobnosti k jednotlivým projektovým tématům viz [Call Document LIFE-2022-SAP-CET](#), str. 11 - 63

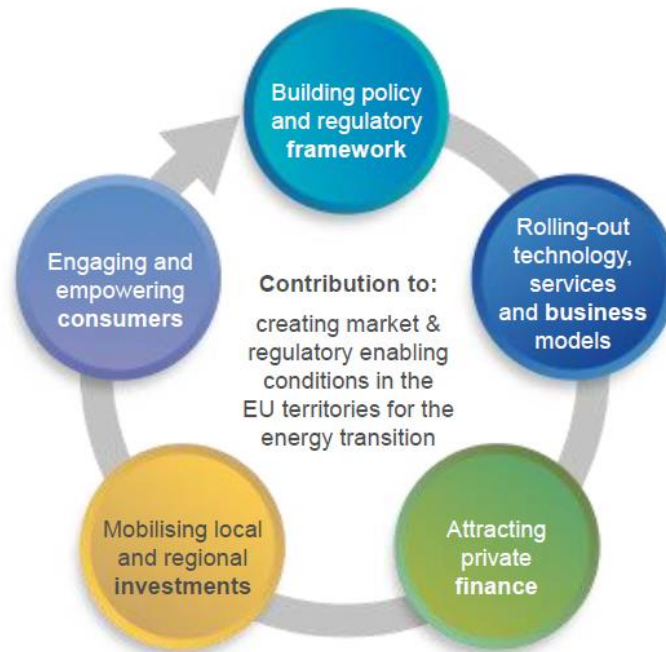

The sub-programme Clean Energy Transition

predecessors: Intelligent Energy Europe continued under H2020- SC3- market uptake

Clean Energy Transition

Type of activities: developing and spreading best practice, mobilising investments, improving skills, removing market barriers, raising awareness, educating, empowering.

LIFE NA SÍTÍCH

Aktuální dění a informace o programu LIFE, ale také příspěvky a novinky z oblasti realizovaných projektů můžete sledovat na:

- Twitter - <https://twitter.com/LIFEprogramme/>
- Facebook - <https://www.facebook.com/LIFE.programme>
- LinkedIn - <https://www.linkedin.com/company/lifeprogramme/>

Využít lze i e-mail CINEA-COMMUNICATION-LIFE@ec.europa.eu, na kterém můžete rovněž informovat o dění ve Vašem projektu nebo poskytnout jakékoli materiály (tiskové zprávy, fotografie, videa, grafiku atd.).

LIFE je také na YouTube - <https://www.youtube.com/channel/UC-htisi9TeqdRkTTpNtznrg>

V roce 2022 LIFE oslavil 30 let od svého vzniku. Celý rok probíhaly oslavy nejrůznějšího charakteru. Podívat se můžete na <https://www.lifeis30.eu/>.

PROGRAM LIFE ZAHÁJIL NOVOU KAMPAŇ S NÁZVEM #LIFEAMPLIFIER

- Cílem je podpořit a motivovat projekty LIFE, aby propagovaly svou práci prostřednictvím sociálních médií a staly se #LIFEAmplifiers.
- Jako #LIFEAmplifier budou digitálně zdatné projekty LIFE šířit informace o novinkách, akcích a tiskových zprávách programu LIFE a zároveň inspirovat ostatní projekty LIFE k tomu samému. Navíc budou takové projekty propagovány na evropských LIFE kanálech sociálních médií, což mu pomůže oslovit širší publikum.
- Jak se přihlásit? Je to jednoduché, stačí kontaktovat stránky evropského LIFE přímo na sociálních sítích, kde je i několik hotových příspěvků a vizuálů pro sociální média, abyste mohli začít. Nezapomeňte ve všech příspěvcích používat hashtagy #LIFEAmplifier nebo #LIFEAmplifiers. Tak na co ještě čekáte? Staňte se #LIFEAmplifier.

ZDROJE INFORMACÍ – KDE CO NAJDU?

- **Web Evropské Komise:** https://ec.europa.eu/info/index_en - celková databáze realizovaných projektů
- **Web CINEA:** https://cinea.ec.europa.eu/life_en - jednotlivé programové dokumenty včetně prezentací z minulých let, podmínky výzvy 2023, vstup do elektronické žádosti
- **Web MŽP:** https://www.mzp.cz/cz/komunitarni_program_life - přehled českých LIFE projektů, programové dokumenty v ČJ, podpůrné informace k přípravě žádosti, informace o národní výzvě
- **Web programu LIFE:** <https://www.program-life.cz/> - aktuality z programu a realizovaných projektů, sekce Dokumenty ke stažení
- Kontakty na **národní kontaktní místo:**
Oddělení mezinárodních programů a projektů, Odbor finančních a dobrovolných nástrojů, Ministerstvo životního prostředí: life@mzp.cz, tel. 267 122 017 nebo 267 122 196

DOKUMENTY (NEJEN) K VÝZVĚ

- LIFE - **Calls for proposals**: https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life/life-calls-proposals_en
- Záznamy a **prezentace** z online informačního setkání k EU výzvě 2023: <https://eu-life-info-days-2023.b2match.io/page-1591>
- **Často kladené otázky**: https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life/life-support-applicants_en#frequently-asked-questions
- Veřejná **databáze podpořených projektů** z programu LIFE: <https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/search>
- Annotated **Model Grant Agreement**
https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/common/guidance/aga_en.pdf

DOKUMENTY K PROGRAMU LIFE

- **NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) 2021/783 o zavedení Programu pro životní prostředí a oblast klimatu (LIFE) a o zrušení nařízení (EU) č. 1293/2013 (v češtině):** <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/783/oj>
- **Víceletý pracovní program LIFE 2021-2024 (v češtině):** https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life/life-legal-basis/life-multiannual-work-programme-2021-2024_en
- **Seznam prioritních témat pro období 2021-2024 (v angličtině):** https://cinea.ec.europa.eu/programmes/life/life-legal-basis_en
- **Finanční nařízení EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU, Euratom) 2018/1046:** <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj>

DĚKUJI ZA POZORNOST

The future is green. The future is *Life*
Discover the EU's new LIFE programme for the environment and climate action